

Van pointillisme tot digitale kunst

Tentoonstelling 'Stippels & Pixels' in Gent

(tijd) - Gent beschikt over een nieuwe ruimte voor kunst. Privé-personen renoveerden de architecturaal waardevolle site van 'De Cirk', gebouwd door de stadsarchitect Charles Van Rysselberghe. Naast de voormalige werkliedenwoningen, die hun woonfunctie behielden, kwam er ook een ontmoetings- en tentoonstellingsplek bij. De eerste tentoonstelling in de Zebrastraat - De Cirk, 'Stippels & Pixels', legt een link tussen het pointillisme en hedendaagse digitale kunst.

Tot voor een paar jaar was 'De Cirk', in de Zebrastraat in Gent, een uitzonderlijke, maar uitgeleefde plek in de buurt van de Gentse Decascoop. In 1908 bouwde de Gentse stadsarchitect Charles Van Rysselberghe in de voormalige diertuin, op de oude Scheldemeersen, een bijzonder architecturaal complex van werkliedenwoningen. De architect, die ook tekende voor het gebouw van het Museum voor Schone Kunsten in Gent, groepeerde de woningen rond een ovaal binnenplein. In 1930 werd een derde bouwlaag aan het geheel toegevoegd.

De Gentse Maatschappij voor de Huisvesting deed het complex in 2002 van de hand. Toen de Stichting Liedts-Meesen het hele pand kocht, gaven zij er na een grondige renovatie een sociaal-culturele bestemming aan. Het merendeel van de gerenoveerde woningen wordt verhuurd. Een deel kreeg een herbestemming als tentoonstellingsruimte. Dat initiatief wordt bewust enkel met privé-geld gefinancierd, wat het meteen uit de verdachte schemerzone tussen privé en publiek houdt, zoals bijvoorbeeld in het Museum Dhondt-Dhaenens in Deurle.

Pointillisme

Voor de eerste tentoonstelling koos gastcurator Stef Van Bellingen de wetenschappelijke en artistieke familie Van Rysselberghe als vertrekpunt. De bezielde rationaliteit was niet enkel een kwaliteit in de werken van Charles Van Rysselberghe, maar ook van zijn broer

Théo, de belangrijkste vertegenwoordiger van het pointillisme in België. De wetenschappelijke onderbouw van deze avant-gardestroming, van rond de vorige eeuwwisseling, dient als link met meer hedendaagse digitale vormen van kunst. Het gaat om een historiserende vergelijking tussen de stippels in het pointillisme en de pixels in de huidige beeldcultuur.

Van en rond het pointillisme werden prachtige werken bijeengebracht, hoofdzakelijk afkomstig uit privé-collecties. De gracieuze houding en het blijmoedige licht in het schilderij het 'Portret van Hélène en Michette Guinotte' van Théo Van Rysselberghe doen het doek uit 1901 nog altijd stralen. In het pointillistische 'Portret van Emile Verhaeren' van Georges Lemmen is de lijst mee gestippeld, waardoor het hele werk in een weinig aards sfumato baadt, met vervagende omstreken. De zinnelijkheid waarmee de Belgen schilderen, staat in fel contrast met het meer bezadigde en gereserveerde licht van Signac in 'Les cyprès de la chapelle Saint-Anne'. Hoe die stippels nog verder hun eigen karakter krijgen, zie je in het werk van Jan Toorop, Henry Van de Velde, Gino Severini en Georges Vantongerloo.

Rasters

In het hedendaagse deel wordt in een tussenfase bij Andy Warhol de stippelstructuur een rasterpatroon voor het beeld dat de massa moet dienen, terwijl Sigmar Polke dat raster in twee werken weer meer naar zijn individuele en ivo-

'Portret van Hélène en Michette Guinotte' van Théo Van Rysselberghe uit 1901. (RV)

nische hand zet. Naarmate de stippels over rasters naar pixels evolueren, neemt de hypnose en de paranoia, zoals in een werk van Kurt d'Haeseleer, hand over hand toe. Het contrast tussen een fascinerend digitaal 'Paintshape' van Stephan Balleux en zijn gedateerd aandoende geschilderde versie, creëert een inhoudelijke dynamiek die deze boeiende dossiertentoonstelling typeert.

Men mag zich in de Zebrastraat gelukkig prijzen dat anderhalve man een paardenkop de studie, prospectie, organisatie en presentatie van een heel wetenschappelijk team op zich hebben genomen. Laat ons hopen dat het niet bij een gelukstreffer blijft en een verdere professionalisering van de werking niet uitblijft. Scoutsachtig drukwerk is niet het beste visitekaartje.

Jeroen LAUREYNS

'Stippels & Pixels' nog tot 10 april in De Cirk, Zebrastraat, Gent. Open van woensdag tot en met vrijdag van 13 tot 17u, zaterdag en zondag van 13 tot 18u. Info: www.zebrastraat.be, 0473-37.27.29